

Landsting och regioner
Ekonomidirektörer Lt
Budgetdirektörer Lt
Redovisningsdirektörer Lt
Finansdirektörer Lt
Landstingsekonomer

Planeringsförutsättningar för åren 2016–2019

I detta EkonomiNytt presenterar vi:

- Preliminärt taxeringsutfall för inkomståret 2015
- Ny skatteunderlagsprognos
- Nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Jämfört med den prognos SKL presenterade i april (EkonomiNytt 7/2016) är skatteunderlaget nedreviderat samtliga år. Bedömningen av år 2015 har gjorts till följd av det preliminära taxeringsutfallet, som var lägre än förväntat.

År 2016 har prognosen för antalet arbetade timmar dragits upp till följd av ett starkt utfall för första halvåret. Dock är lönesumman i nivå aprilprognosen, vilket tyder på låga löneökningar hittills under 2016.

Fortsatt fart i svensk ekonomi

Den svenska ekonomin utvecklades mycket starkt ifjol. Under första halvåret i år har utvecklingen varit mer dämpad. Förutsättningarna för svensk ekonomi ser trots det fortsatt gynnsamma ut. Den svenska ekonomin beräknas fortsätta att utvecklas betydligt starkare än ekonomin i många andra länder. Anledningen är en fortsatt stark utveckling av inhemsk efterfrågan. En försvagad krona tillsammans med en förbättrad tillväxt i omvärlden innebär också att exporten väntas få bättre fart framöver. Högkonjunkturen i svensk ekonomi förstärks därmed nästa år.

Sedan föregående skatteunderlagsprognos har bedömningen av antalet asylsökande påtagligt sänkts. Migrationsverket räknar nu med 34 500 asylsökande i år. Det kan jämföras med 100 000 i föregående skatteunderlagsprognos. Även mängden asylsökande för efterföljande år har justerats ned jämfört med tidigare bedömningar. Därtill ska läggas att en betydande neddragning skett i bedömningen av antalet ensamkommande flyktingbarn. Föregående skatteunderlags-

prognos utgick från 18 000 ensamkommande flyktingbarn i år. Migrationsverkets senaste bedömning pekar nu mot en tillströmning på 3 500. Tillströmningen även efterföljande år har justerats ned i betydande grad.

Den nya och lägre bedömningen av antalet asylsökande och antalet ensamkommande flyktingbarn innebär att prognosen för kommunal och statlig konsumtion har skruvats ned. I vår tidigare skatteunderlagsprognos beräknades den offentliga konsumtionen, i reala termer, öka med 4,6 procent i år. Ökningen har nu justerats ned till 3,1 procent – vilket också det är en kraftig ökning. Utvecklingen nästa år har också justerats ned till följd av det mer begränsade flyktingmottagandet.

En svagare utveckling av offentlig konsumtion innebär, allt annat lika, en svagare utveckling av efterfrågan i svensk ekonomi. Av bland annat detta skäl har bedömningen av tillväxten i svensk ekonomi justerats ned. Vi räknar nu med att BNP, kalenderkorrigerat, ökar med 2,9 procent i år och 2,5 procent 2017. Det innebär en nedjustering av tillväxten med två respektive tre tiondels procentenheter jämfört med föregående prognos.

Trots en svagare beräknad tillväxt i svensk ekonomi har bedömningen av sysselsättningen justerats upp. Utvecklingen av antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin har varit påfallande stark under första halvåret. Sysselsättningen beräknas fortsätta växa i relativt snabb takt även under resten av året. Det ger en ökning av antalet arbetade timmar på 2,2 procent i år. Det reala skatteunderlaget (efter justering för ändrade priser och löner) beräknas öka i ungefär samma takt. Även nästa år ökar sysselsättningen och skatteunderlaget snabbare än normalt, även om det är en nedjusterad bild jämför med den vi gjorde i april.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2015	2016	2017	2018	2019
BNP*	3,8	2,9	2,5	1,6	1,6
Sysselsättning, timmar*	1,0	2,2	1,2	0,2	0,2
Relativ arbetslöshet, nivå	7,4	6,7	6,3	6,0	6,1
Timlön, nationalräkenskaperna	3,7	2,3	3,4	3,6	3,7
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,5	3,1	3,4	3,6	3,7
Konsumentpris, KPIF-KS	0,6	1,1	1,6	2,0	2,0
Konsumentpris, KPI	0,0	1,0	1,7	3,0	2,7
Realt skatteunderlag	1,9	2,1	1,6	0,9	0,6

*Kalenderkorrigerad utveckling.

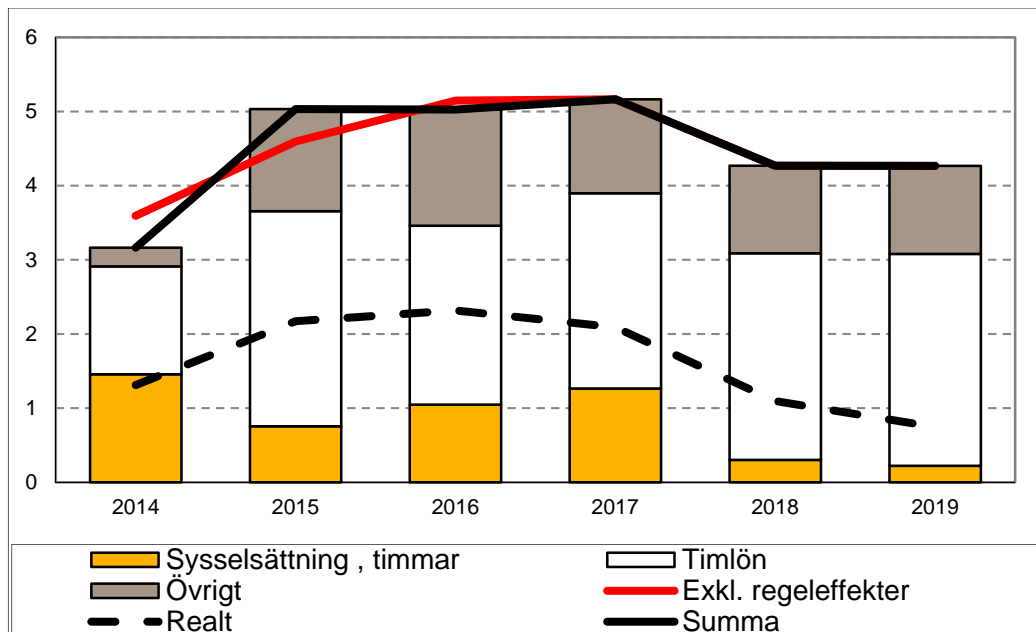
För åren 2018 och 2019 har ingen egentlig prognos gjorts. Den svenska ekonomin förutsätts återgå till konjunkturell balans 2019. Det innebär BNP-ökningar på 1,6 procent årligen, vilket är något svagare än utveckling i genomsnitt under de senaste decennierna.

Svagare skatteunderlagstillväxt framför oss

Det preliminära taxeringsutfallet för år 2015, som Skatteverket publicerade den 11 augusti, indikerar en mindre ökning av skatteunderlaget än vår prognos från april. Vi har därför justerat ner prognosen för 2015, se tabell 2. En del uppgifter i taxeringsutfallet är motsägelsefulla, varför det är svårt att avgöra vilka delar av skatteunderlaget som utvecklats svagare än beräknat. Det innebär också att prognosen för 2015 är mer osäker än bedömningen för föregående år brukar vara i augusti.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket och SKL.

Skatteunderlagsprognosen för åren 2016 – 2019 är baserad på den samhällsekonomiska bild som presenteras här ovan. Den starka sysselsättningstillväxt som följer av den pågående konjunkturförstärkningen är huvudförklaringen till att skatteunderlaget växer väsentligt mer än genomsnittligt i år och nästa år. Tillammans med tilltagande löneökningar bidrar den också till relativt snabbt stigande pensionsinkomster. Med ekonomins återgång till konjunkturrell balans mattas sysselsättningsökningen efter 2017 samtidigt som grundavdragen ökar snabbare. Detta medför att skatteunderlaget återgår till ökningstal i linje med det historiska genomsnittet.

Även i reala termer (efter avdrag för prisökningar) faller skatteunderlagstillväxten mot slutet av perioden tillbaka till svagare utvecklingstal än vi sett sedan 2010.

Förändring jämfört med SKL:s prognos från april 2016

Jämfört med den prognos SKL presenterade i april (EkonomiNytt 7/2016) är skatteunderlagets ökning nedreviderad samtliga år. Som beskrivs ovan har en nedjustering av år 2015 gjorts till följd av det preliminära taxeringsutfallet, se tabell 2.

År 2016 har visserligen arbetade timmar reviderats upp kraftigt till följd av utfall från första halvåret. Men lönesumman för samma period stämmer väl överens med vår aprilprognos, varför timlönerna är nedjusterade. Nettoeffekten på skatteunderlaget av dessa korrigeringar är i stort sett neutral. De utfallsuppgifter som hittills blivit kända har dock föranlett nedjusteringar av prognoserna för sjuk- och föräldrapenning. Sammantaget innebär detta en svagare skatteunderlagstillväxt 2016 än enligt vår tidigare prognos.

Prognosen bygger på förutsättningen att Sveriges ekonomi når konjunkturell balans år 2019. I och med att arbetade timmar har reviderats upp år 2016 kommer ökningstalen att bli lägre efterföljande år, med negativ påverkan på skatteunderlaget. Detta är den enskilt viktigaste förklaringen till nedrevideringen av prognosen för åren 2017 – 2019, men betydande nedrevideringar har också gjorts av flera beskattningsbara transfereringar.

Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser

Procentuell förändring

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014–2019
SKL aug	3,2	4,8	4,8	4,6	4,1	4,1	28,4
ESV jun	3,2	5,6	5,5	4,6	4,1	3,9	30,0
SKL, apr	3,2	5,0	5,0	5,2	4,3	4,3	30,1
Reg, apr	3,2	5,0	5,7	5,4	4,6	4,3	31,7

Anm.: Det är endast i SKL:s nya prognos som det varit möjligt att beakta Skatteverkets preliminära taxeringsutfall för år 2015.

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKL.

Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos

Att regeringens och Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognoser visar starkare skatteunderlagstillväxt år 2016 än SKL:s bedömning beror framförallt på att de förutser större löneökningar.

Regeringens prognos visar klart större ökning av skatteunderlaget än SKL:s även åren framöver. Den viktigaste förklaringen är att regeringen räknar med större ökning av arbetade timmar. Den högre löneökningstakten år 2016 i regeringens prognos leder dessutom till större höjningar av pensionsinkomsterna år 2017.

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med vår nuvarande prognos är det inte möjligt något av åren 2016–2019 (tabell 3). En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.

Tabell 3. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

	2016	2017	2018	2019
Snitt 10 år	4,0	4,0	3,9	3,8
Årlig ökning	5,0	4,6	4,1	4,1
Differens	1,0	0,6	0,2	0,3

Källa: Skatteverket och SKL.

Preliminärt taxeringsutfall augusti

Som nämns ovan har Skatteverket sammanställt ett första preliminärt utfall över beskattningsbar förvärvsinkomst för inkomståret 2015 (taxeringsår 2016). Utfallet finns att hämta på Skatteverkets webbplats:

<https://www.skatteverket.se/foretagorganisationer/myndigheter/taxeringsutfallet.4.18e1b10334ebe8bc80004753.html>

Slutavräkningar 2015–2016

Slutavräkning 2015

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december.

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorena för 2014 och 2015 till 3,3 procent respektive 4,6 procent i Budgetpropositionen för år 2015. Slutligt utfall för 2014 blev 3,2 procent och vår prognos i december 2015 visade på en ökning av skatteunderlaget med 4,9 procent för 2015. Med den bedömningen uppgick rekommenderad uppbokning i bokslut 2015 till 45 kronor per invånare den 1.11.2014.

SKL:s prognos enligt detta EkonomiNytt visar en ökning av skatteunderlaget med 4,8 procent för 2015. Med denna lägre uppräkning uppgår prognosen för avräkningen 2015 till 24 kronor, vilket medför en korrigering på –21 kronor per invånare 1.11.2014 jämfört med bokslut 2015. Jämfört med vår prognos i april (EkonomiNytt 7/2016) är det en försämring med 43 kronor per invånare.

Slutavräkning 2016

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2015 och 2016 uppgår till 5,0 procent respektive 5,3 procent, enligt regeringsbeslut. SKL:s prognos innebär en lägre uppräkning för 2016 vilket gör att vår prognos på slutavräkningen 2016 blir negativ –156 kronor per invånare den 1.11.2015. Jämfört med vår prognos i april (EkonomiNytt 7/2016) är det en försämring med 91 kronor per invånare.

I övrigt gäller följande förutsättningar

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag Lt-2016–2020-07-16” på vår webbplats via nedanstående länk:

www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx

Genom att i Excelfilen skriva in den egna länskoderna, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sitt landsting.

I prognosunderlaget redovisas beräkningar per landsting av skatter och statsbidrag för åren 2016–2020. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns en tabell som innehåller vissa riktade statsbidrag samt regleringar av anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Av tabellen framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i prognosen eller inte. Tabellen återfinns via Ekonomi, juridik, Statistik/Ekonomi/Budget och planering/Statsbidrag, eller via nedanstående länk:

<http://skl.se/ekonomijuridikstatistik/ekonomi/budgetochplanering/statsbidrag-specificering.1403.html>

Uppdatering av modellen ”Skatter & bidrag”

Landsting som använder den nya modellen Skatter & bidrag, kan ladda ner filen för förenklad uppdatering:

- Uppdateringsfil-Lt-11-16.xls

från vår webbplats via Ekonomi, juridik, statistik/Ekonomi/Budget och planering/Skatter och bidrag, landsting. Följ sedan instruktionerna i filen, eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta EkonomiNytt.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (EkonomiNytt 73/2016) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt taxeringsutfall inkomståret 2015

Beräkningarna bygger i övrigt på befolkningen i varje län utvecklas i takt med rikspronosen men med hänsyn till historisk trend.

OBS! De 10 miljarder som kommuner och landsting får som tillskott utifrån flyktingsituationen är visserligen ett generellt statsbidrag men ingår inte i anslaget för kommunalekonomisk utjämning. **Därmed ingår tillskottet utifrån flyktingsituationen inte i våra beräkningar av regleringsposten.**

Information om tidpunkter under 2016

Aktuella datum finns på vår webbplats under Ekonomi, juridik, statistik. Klicka på Ekonomi.

Har du aktiverat prenumeration från vår webbplats? För att säkert få alla våra nyheter, gå in på skl.se och välj Prenumerera på webbinnehåll. Länken ligger i den grå sidfoten längst ner på sidan.

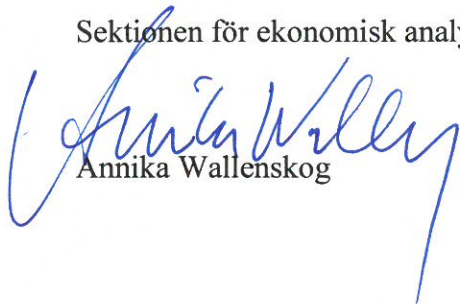
Under vårt område Ekonomi finns de senaste uppdaterade EkonomiNytten tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan dem.

Frågor om detta EkonomiNytt kan ställas till Per-Lennart Börjesson (makroekonomi) 08-452 77 55, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34, Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag) 08-452 79 10.

Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Sektionen för ekonomisk analys

Annika Wallenskog

Mona Fridell

Bilaga

”Prognosunderlag-Lt-2016-2020-12-16.xls”, finns på vår webbplats via följande länk: www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx